

Antarktika'daki Buz Örtüsü Geçmiş İklimlerin Tanığı

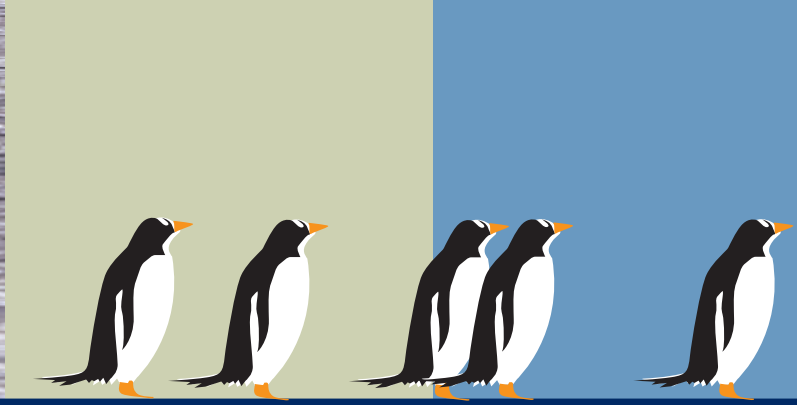
Burası, Antarktika. Dünyanın en soğuk, en kuru ve en rüzgârlı iklimine sahip kıtası... Antarktika, yaz – kış kalın bir buz örtüsüyle kaplı. Buz örtüsünün kalınlığı, kıtanın kimi yerlerinde birkaç bin metreyi buluyor! Kışın, Antarktika'yı çevreleyen denizlerde de çok kalın buzlar oluşuyor. Kimi zaman kıyılardan büyük buz parçaları kopuyor. Denizde yüzen bu büyük buz parçalarına "buzdağı" adı verildiğini duymuşsunuzdur. Yazın, kıyılardaki buzlar çözülüyor. Ancak, buzların çözüldüğü alanlar, yine de kıtanın ancak %1'ini oluşturuyor. Kısacası, burada yaşam güçlüklerle dolu.

Antarktika'da, bu soğuk ortama uyum sağlamış canlılar yaşıyor. Foklar, balinalar ve penguenler gibi. Kıtada yalnızca birkaç bitki ve böcek türü var. Bir de, araştırmacılar! Antarktika'da kalıcı yerleşim yerleri yok. Ancak, "istasyon" olarak adlandırılan 100 kadar araştırma merkezi var. Bu araştırma merkezlerinde, çeşitli ülkelerden çok sayıda araştırmacı çalışıyor. Araştırmacıların üzerinde çalıştıkları konuların hepsi de birbirinden ilginç. Bunlardan biri de, buzullardan alınan buz örneklerinin incelenmesi.

Araştırmacılar, buz örtüsünde bir delik açarak, silindirik biçimli, ince uzun buz örnekleri çıkarıyorlar. Daha sonra bu örnekler laboratuvarında inceleniyor. Hatta bazıları daha sonra incelenmek üzere özel dondurucularda saklanıyor. Kimi örnekler, buz örtüsünün birkaç bin metre derinlikteki bölümlerinden alınıyor. Bunun için çok özel araçlar kullanılıyor. Antarktika'yı kaplayan buz örtüsü, günümüzden binlerce yıl önce oluşmaya başlamış. Buz örtüsünün içine hapsolmuş hava baloncuklarında, geçmiş dönemlerdeki iklim ve hava olaylarına ilişkin ipuçları gizli. Atmosferdeki gazlar, yanardağ patlamalarından kaynaklanan küller, kum fırtınalarıyla taşınan tozlar, hatta radyoaktif maddeler gibi.

Örneğin bu buz örneği, Antarktika'yı kaplayan buz örtüsünün 3233 metre derinlikteki bir bölümünden alınmış. Buradaki buzlar, günümüzden yaklaşık 900.000 yıl önce oluşmuş. Buzun içine hapsolmuş hava baloncuklarında da, bu dönemin atmosferinden örnekler bulunuyor.

Aslı Zülal

Kaynaklar
<http://www.discoveringantarctica.org.uk/>
<http://www.aad.gov.au/>